

ABI-INFO I - kevät 2019: Töölön yhteiskoulun aikuislukio 1855

Kokeet järjestetään Töölön yhteiskoulun aikuislukiossa, Urheilukatu 10–12. ylioppilastutkinto.fi

lue: <https://www.ylioppilastutkinto.fi/maaraykset/tiedote-kokelaille>

Määräykset ja ohjeet:

https://www.ylioppilastutkinto.fi/images/sivuston_tiedostot/Ohjeet/Yleiset/maaraykset_ja_ohjeet_2018_fi.pdf

HUOMAATHAN, että kokelas on itse vastuussa, että on selvillä ylioppilastutkintoon liittyvistä määräyksistä, ylioppilastutkintokokeiden määräyksistä, yo-kokeiden suoritusohjeista sekä noudattaa niitä. Sinun tulee myös hallita sähköisessä yo-kokeessa **Abitti-koeympäristön** käyttö ja sinulla tulee olla **oma kone tarvittavine lisälaitteineen**. Tutustu huolellisesti infomateriaaleihin; ylioppilastutkinto.fi ja käy **tv-t-pajassa** perehtymässä Abittiin. Lue myös ohjeistus: <https://peda.net/helsinki/tyk/tya/lukio/sy>

*ABI-info I:ssä käsitellään kirjoituksiin liittyviä yleisiä sääntöjä (esim. onko oikeus osallistua, sitovuus, miten uusiminen tapahtuu jne.), tutkinnon rakenne, yo-lautakunnan kirje kokelaille, ilmoittautuminen.

*ABI- info II on lähempänä kirjoituksia **ti 5.3. klo 20.05 yläsalissa 5 krs.** ja siellä selviää **tarkat kirjoitusajat ja –paikat, käydään läpi YO-ohjeistusta ja toimimista koetilassa sekä kirjoituksiin valmentavien tilaisuuksien ajankohdat ym.** On tärkeää osallistua myös kirjoitettavan aineen **valmentautumistilaisuuteen**, jonka pitää ko. aineen opettaja. Tietoa ylioppilaskirjoituksista saat lisäksi koulumme **opinto-oppaasta** sekä internetsivuilta www.tyk.fi ja www.ylioppilastutkinto.fi. Harjoittele tehtäviä www.yle.fi/abitreffit.

Kevään 2019 ylioppilaskokeisiin on ilmoittauduttava **henkilökohtaisesti** aikuislukion kansliassa **to 1.11. – ti 20.11.** avoinna ma-to klo 13–19. ja pe 13-17. Katso kanslian mahdolliset poikkeavat aukioloajat aikuislukion internetsivujen *ajankohtaista* -osioista. Laadi etukäteen tutkintosuunnitelmasi, jos hajautat tutkintosi. **Vältä ruuhkaa ja ilmoittaudu ajoissa, varaa aikaa n. 10 minuuttia.** Tutkintonsa ajallisesti hajauttava kokelas voi itse pyytää ylioppilastutkintolautakunnalta rekisteriotteen, josta ilmenee hänen siihen asti suorittamansa tutkinnon kokeet, arvosanat ja pistemäärät.

***Jokaiselle kirjoituskerralle on ilmoittauduttava erikseen!**

TUTKINNON RAKENNE: 4 pakollista koetta sekä yksi tai useampi ylimääräinen koe.

- Ylioppilastutkintoon voi kuulua vain yksi koe samassa oppiaineessa (L 672/2005, 6 §).

- Ylioppilastutkinto tulee suoritetuksi, kun kokelas on suorittanut hyväksytysti pakolliset kokeet. Tutkinto tulee suoritetuksi pakollisessa kokeessa annetun hylätyn arvosanan estämättä, jos arvosana ei ylioppilastutkintolautakunnan vahvistamien perusteiden mukaan estä tutkintotodistuksen antamista eikä kokelas ole kirjallisesti kieltänyt hylätyn arvosanan merkitsemistä todistukseen. (L 672/2005, 6 §) **kompensaatio, opinto-op. s.90.**

Äidinkielen koe (tai suomi toisena kielenä) on kaikille pakollinen, **muut kolme** tutkintonsa pakollista koetta kokelas valitsee seuraavasta ryhmästä: **toisen kotimaisen kielen koe (ruotsi), yksi vieraan kielen koe, matematiikan koe, yksi reaaliaineen koe.** Jos kokelaan äidinkieli väestörekisterissä on jokin muu kuin suomi tai ruotsi, voi hän valita äidinkielen kokeen tilalle **suomi toisena kielenä** kokeen riippumatta siitä, mitä kursseja hän on opiskellut.

Yhden näistä kokeista tulee olla **A-tason eli pitkän oppimäärän** mukainen koe. A-tason kokeita järjestetään seuraavissa oppiaineissa: *toinen kotimainen kieli (ruotsi), matematiikka sekä englannin, saksan, venäjän, ranskan ja espanjan kielet.* **Ylimääräisiä kokeita** voit suorittaa haluamasi määrän sekä täydentää tutkintoasi myöhemmin. Kokeen pakollisuuden ja ylimääräisyyden **valinta on sitova**, eikä sitä voi jälkikäteen muuttaa.

- Kokelas voi samalla tutkintokerralla osallistua vain yhteen vieraan kielen kokeeseen, joka perustuu *pitkään* oppimäärään. Kokelas saa tutkinnossa suorittaa pitkään tai lyhyeen oppimäärään perustuvan matematiikan kokeen riippumatta siitä, minkä oppimäärän mukaan hän on matematiikkaa lukiossa opiskellut.

HUOM! REAALIAINEIDEN KOKEET – yhtenä päivänä voi olla vain yksi koe:

Ryhmä I: psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia. **Ryhmä II:** ev.lut. uskonto, ort. uskonto, elämäntutkimustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede ja terveystieto.

HUOM! Äidinkielen kokeessa on osallistuttava molempiin kokeisiin (*lukutaidon koe* ja *kirjoitustaidon koe*), **kielten kokeessa** on sekä kuuntelu- että kirjallisen osion tehtäviä, jolloin pitää olla vastannut molempien osioiden tehtäviin.

KOKEET HAJAUTTAMALLA TAI KAIKKI KERRALLA?

- sinun on ilmoitettava tutkintosi kaikkiin pakollisiin kokeisiin **kolmen peräkkäisen** tutkintokerran aikana > muuten tutkinto vanhenee (eli on aloitettava alusta).
- voit suorittaa kaikki kokeet myös kerralla.
- **hylättyä koetta** on oikeus uusia **kaksi kertaa sitä seuraavan kolmen** tutkintokerran aikana.
- hyväksytyt kokeet voi uusia kerran ilman aikarajaa.
- **kompensaatiopisteet** ovat tärkeitä, mikäli tulossa hylätty (I+,I,I-,I--), ylimääräiset kokeet tällöin tärkeitä (> kompensaatiolla voi päästä ylioppilaaksi, vaikka koe hylätty: katso opinto-opas s.90).
- voit ilmoittautua ylimääräisiin yo-kokeisiin, jos pakollisiin kokeisiin ilmoittautuminen on kesken; ylimääräisiä kokeita et voi valita, jos **olet jo osallistunut kaikkiin pakollisiin** kokeisiin ja niistä **yksi tai useampi on hylätty**.

VOITKO OSALLISTUA YO-KIRJOITUKSIIN?

*** Lukion opiskelija (lukion päättötodistus)**

Ilmoittaudut suorittamaan koko tutkintoa, et pelkästään erillisiä kokeita. Ennen kokeeseen osallistumista olet opiskellut **kirjoitettavan aineen pakolliset kurssit**. Sellaisissa reaaliaineissa, joissa ei pakollisia kursseja ole, tulee olla suoritettuna vähintään 2 kurssia. Lyhyissä vieraisissa kielissä kursseja tulee olla suoritettuna 3. (pakolliset kurssit tulee olla suoritettu viimeistään kokeen päivänä, äidinkielessä ensimmäisenä koepäivänä – huomioitava koulun mahdollisuudet järjestää suoritusten vastaanotto esim. kurssikoe- ja uusintakoepäivät)

Rehtorin päätöksellä kokeeseen voi erityisestä syystä osallistua myös lukion oppimäärää suorittava, joka ei ole opiskellut oppiaineen oppimääriä, mutta jolla muutoin voidaan katsoa olevan riittävät edellytykset kokeesta suoriutumiseen. Tämä voi tulla kysymykseen esimerkiksi silloin, kun henkilö on oppinut jonkin kielen ulkomailta tai hänellä on ollut pitkäaikainen sairaus, joka on estänyt opiskelemasta vaadittavia kursseja.

Lukion rehtori **voi evätä osallistumisen** ylioppilastutkintoon tai siihen kuuluvaan kokeeseen, jos kokelas ei täytä ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain 4 §:ssä osallistumiselle säädettyjä edellytyksiä. Rehtorin tulee antaa osallistumisoikeuden epäämisestä perusteltu kirjallinen päätös. *Lukion rehtorin päätökseen, jolla rehtori on evännyt osallistumisoikeuden ylioppilastutkintoon tai siihen kuuluvaan kokeeseen, saa kirjallisesti hakea oikaisua aluehallintovirastosta. Sen päätökseen asiassa haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.*

Koe, johon kokelas on ilmoittautunut, mutta johon hän ei ole saanut osallistumisoikeutta, poistetaan lautakunnassa kokelaan aineyhdistelmästä. Tätä ei katsota kokeen yrityskerraksi.

*** Ammatillisen tutkinnon pohjalta kirjoittaja:**

Mikäli ammatillinen tutkintosi on laajuudeltaan 180 osaamispistettä tai sitä vastaava vanhempi tutkinto sinulla on oikeus osallistua YO- kirjoituksiin.

180 osaamispisteeseen perustuvaa ammatillista tutkintoa suorittava henkilö voi osallistua ylioppilastutkintoon opintojen ollessa vielä kesken. Häneltä edellytetään kuitenkin vähintään 90 osaamispisteen ammatillisia opintoja ennen tutkintoon osallistumista.

Jos ammatillisen tutkintosi suorittaminen on suppeampi, vaaditaan sinulta lisäopintoja vähintään kaksi pakollista lukiokurssia niissä aineissa, joita olet ilmoittautunut suorittamaan.

Tarkemmat määräykset esim. oppisopimuskoulutuksen suorittaneen, nuorisosteen kokeilussa mukana olevan ym. kohdalla opinto-oppaassa s. 85-86 sekä www.ylioppilastutkinto.fi.

ILMOITTAUTUMISEN SITOVUUS:

”**Tutkintoon ilmoittautuminen on sitova.** Koe, johon kokelas on ilmoittautunut, mutta johon hän ilman erityisen painavaa syytä on jättänyt saapumatta, katsotaan hylätyksi. Tutkintoa tai erillisiä kokeita suorittamaan ilmoittautunut **kokelas on velvollinen maksamaan** ylioppilastutkintoon liittyvät maksut.”
> **VAIKKA JÄTÄT TULEMATTI, JOUDUT MAKSAMAAN YO-MAKSUT JA MENETÄT TUTKINTOKERTASI;** (joten varmista etukäteen mm. työnantajaltasi mahdollisuutesi olla poissa koepäivinä)

ERITYISJÄRJESTELYT , VIERASKIELISYSSSELVITYKSET JA PUOLTOLAUSEET:

Ohjeet ja lomakkeet <https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/ylioppilastutkinto/yleiset-maarayset-ja-ohjeet>

Mikäli kokelas ei ole oman koulunsa kokeissa tarvinnut **erityisjärjestelyjä**, nyt pitää olla erityisen **painava syy** niitä YO -kokeeseen anottaessa. > erityisopettaja Jonna Ekstrandiin tuli olla yhteydessä erityisjärjestelyjen osalta **kevään tutkinto 18.10./ syksyn tutkinto 19.3.**

- Jos haluat, että **lukivaikeutesi tai sairautesi** otetaan yo-kokeiden arvostelussa huomioon **puoltolauseena**, sinun on pitänyt ottaa yhteyttä 18.10. mennessä erityisopettajaan. Tästä on tiedotettu mm. koulun ilmoitustaululla ja verkkosivuilla. Opiskelijan tulee aina keskustella **erityisjärjestelyistä** erityisopettaja Jonna Ekstrandin kanssa **ennen kuin ryhdytään hakemaan > selvitetään onko YTL:n edellyttämiä erityisiä perusteita ja onko koululla mahdollisuus järjestää (esim. erillistiloja on rajoitettu määrä). OLE AINA YHTEYDESSÄ KOULUUN ENSIN!**

->” Luku- ja kirjoitushäiriöiselle kokelaalle voidaan myöntää **erityisjärjestelyjä**, jos lukihäiriö on **keskivaikea tai vaikea ja hän on käyttänyt erityisjärjestelyjä koulun kokeissa**. Lukihäiriöstä ja sen vaikeusasteesta antaa lausunnon lukihäiriöön perehtynyt erityisopettaja, lukihäiriöön perehtynyt psykologi tai lukihäiriöön perehtynyt puheterapeutti. Lautakunta ottaa huomioon vain ne lausunnot, joissa rehtori on allekirjoituksellaan vahvistanut, että lausunnonantaja täyttää lautakunnan edellyttämät kelpoisuusvaatimukset. **Tarkemmat tiedot hakemisesta antaa erityisopettaja Jonna Ekstrand.** Sairaana ja vammaisen kokelaan hakemukseen on liitettävä erikoislääkärin alkuperäinen lausunto sairaudesta/vammasta. ”*Ennen kuin kokelas ryhtyy hakemaan lautakunnalta erityisjärjestelyjä, hänen on neuvoteltava tarvittavista erityisjärjestelyistä sekä niiden toteuttamismahdollisuuksista erityisopettajan tai lukion rehtorin kanssa. Erityisjärjestelyjen tulisi ylioppilastutkinnossa perustua lukioaikana tai aikaisemmin havaittuun erityisen tuen tarpeeseen. Jos kokelas on selvinnyt lukio-opinnoistaan ilman erityistä tukea eikä ole saanut koetilanteissa erityisjärjestelyjä, niiden tarve ylioppilastutkinnon 2 kokeissa tulee ehdottomasti perustella.*” **YTL:n m. 28.6.2016.**

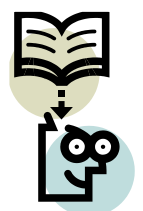
”*Kun erityisjärjestelyjä tai vapautusta haetaan kuulovamman perusteella, hakemuslomakkeena saa käyttää ainoastaan tähän tarkoitukseen laadittua, hakemuksen kirjoittamishetkellä voimassa olevaa lautakunnan lomaketta, joka löytyy lautakunnan sähköisestä asiointipalvelusta. Audiologiaan, foniatriaan tai korva-, nenä- ja kurkkutauteihin erikoistuneen erikoislääkärin lausunto, jonka tulee yleensä olla lukioaikana hankittu, on kirjoitettava lautakunnan laatimaan lomakkeeseen (ks. lomake 1, kohta 3), ja sen mukaan on liitettävä äänes- ja puheaudiogrammi. Lääkärinlausunnosta tulee käydä ilmi diagnoosi ja lääkärin erikoisala. Lomakkeen käsittelijä pyytää lisäksi lausunnon kielenopettajalta lautakunnan sähköisen asiointipalvelun kautta.*” **YTL:n määräys 28.6.2016**

- Yo-kokeiden päätyttyä voidaan lautakuntaa lähettää **puoltolauseena** esim. **tieto kokeen aikaisesta sairaudesta (lääkärintodistus** oltava tälle koepäivälle päivätty, terveydenhoitajan todistus ei riitä!), joka vaikuttanut koesuoritukseen.

VIERASKIELISYSSSELVITYS

> erityisopettajaan tuli olla yhteydessä **kevään tutkinto 18.10./syksyn tutkinto 19.3. mennessä**

- Jos ylioppilaskokelaan **äidinkieli on muu kuin se kieli, jolla hän suorittaa ylioppilastutkinnon** tai erillisen kokeen, tai äidinkieli on muu kuin se kieli, jolla hän suorittaa äidinkielen kokeen, taikka kokelaan **koesuoritusta on heikentänyt jokin muu erityisen painava peruste**, lautakunta voi ottaa tämän arvostelussa huomioon (L 672/2005, 8 §). Jokin muu erityisen painava peruste on esimerkiksi se, että kokelas on käynyt pitkään koulua ulkomailla. Vieraskieliseksi voidaan katsoa myös syntymäkuuro tai varhaislapsuudessa kuuroutunut kokelas. Jos kokelas haluaa, että hänen **vieraskielisyytensä tai jokin muu painava syy** otetaan huomioon arvostelussa, tulee hän toimittaa **lautakunnalle selvitys vieraskielisyydestä**. Vieraskielisyssselvitys tehdään lautakunnan sähköisen asiointin kautta omalla lomakkeella ja siihen tarvitaan äidinkielen tai suomi toisena kielenä opettajan sekä jonkin reaaliaineen opettajan arvio siitä missä määrin vieraskielisyys on vaikuttanut koemenetykseen. > *Huomaathan, että opettajan tulee olla sinua opettanut, näytä hänelle myös kokeistasi yms. muita suorituksiasi.*

LOMAKKEIDEN JA LAUSUNTOJEN TÄYTTÄMISEEN MENEÄ AIKA, JOTEN NE ON HUOLEHDITTAVA KUNTOON AJOISSA – varaa useampi viikko. Opettaja ei voi arvioita antaa, ellei ole opettanut sinua vähintään kahta valtakunnallista kurssia. Hakemusten tulee olla **lautakunnassa kevään** tutkinnon osalta 23.11 ja **syksyn** tutkinnon osalta 23.4. Kysy täydentämisestä erityisopettaja Jonna Ekstrandilta. **YHTEYSTIEDOT:** *Jonna Ekstrand* puh. 040 485 4534 jonna.ekstrand@tyk.fi

HUOM! Muista ilmoittautumisen yhteydessä mainita lomakkeen vastaanottajalle, jos *Ylioppilastutkintolautakunta on myöntänyt sinulle jo aiemmin oikeuden erityisjärjestelyihin.*

Valmentautumistilaisuudet – vältä turhat virheet ja osallistu ehdottomasti!

Kaikissa oppiaineissa järjestetään ennen kirjoituksia valmentautumistilaisuudet, joihin sinun on hyvä osallistua. Tilaisuuksien ajankohdat ilmoitetaan ABI-INFO II:ssa ti 5.3.-19 klo 20.05, ja ilmoitustaululla. Valmentautumistilaisuuksissa opettajat ottavat esiin aineen kannalta keskeisiä käytäntöjä, jotka täytyy hallita kirjoitustilanteessa sekä yleisiä virheitä. **Joka kirjoituskerta kokelaille tulee virheitä, kun vastustekniikka ei ole hallussa! OLE SIIS PAIKALLA.**

Muuta: Syventävät ja abikurssit: Oppiaineiden syventävät kurssit on merkitty kurssitarjottimeen *kursiivilla*. **Oppikirja- ja kertauskirjalainat:** Aikuislukiomme **tutkintotavoitteiset opiskelijat** voivat lainata ylioppilaskirjoituksiin valmistautumista varten tarvittavia oppikirjoja ja muuta kirjallisuutta koulun kirjastosta heti abi-info I:n jälkeen. Kysy kirjastonhoitajilta apua.

HUOM! Hanki ajoissa oma tietokone tarvikkeineen sekä eri kokeissa tarvittavat välineet esim. laskin, MAOL-taulukko (saa käyttää syksyn 2020 tutkintoon saakka) > **koulu ei järjestä niitä opiskelijoille, vaan jokainen hankkii itse.**

VALMISTAUTUMINEN KOKEESEEN (kaikki kokeet ovat sähköisiä; oma kone)

Tiedät, millä koneella suoritat kokeen (lainattu/oma), ja olet harjoitellut juuri kyseisen koneen käyttöä. **Koulu ei järjestä koneita, eikä tarvittavia lisälaitteita** (esim. kuulokkeet, adapteri) **kokelaille.**

- Koneen **akku on ladattu** täyteen ennen koetta. Kone on kokonaan suljettu.
- Sinulla on tarvittavat **oheislaitteet:** virtajohto, kuulokkeet ja halutessasi **langallinen** hiiri. Tarvitset mahdollisesti myös sovittimen (adapteri, usb-paikkoja oltava tarpeeksi). Lisälaitteiden on oltava langallisia, eikä niissä saa olla yhteydenpito- tai tallennusmahdollisuuksia.
- Olet testannut, että **kuulokkeet toimivat** ja niistä kuuluu ääni.
- Osaat itse kiinnittää kaikki johdot (virtajohto, internetverkkojohto, kuulokkeet, hiiri).
- Osaat **avata koneen käynnistyslaitevalikon** ja käynnistää koneen USB-tikulta (ns. **boottaus**).
- Olet harjoitellut sähköistä yo-koetilannetta Abitilla.
- Olet tutustunut netissä sähköisen kokeen yleisohjeisiin www.ylioppilastutkinto.fi/kokelas ja koulun ohjeistuksiin peda.net/helsinki/tyk/tya/lukio/sy
- Olet tutustunut netissä etukäteen aineesi vanhoihin yo-kokeisiin esim. YLE:n abitreeneissä ja harjoitellut tehtäviä esim. kurssikokeissa
- Osaat käyttää kokeessa tarvittavia ohjelmia (esim. LibreOffice) ja tiedät, että niillä tehdyt tehtävät **täytyy erikseen tallentaa** järjestelmän työpöydälle (digabi) **ja siirtää** kokeen vastauskenttään. (Mahdollisessa häiriötilanteessa ohjelmilla tekemäsi vastaukset katoavat, jos et ole niitä tallentanut tai siirtänyt vastauskenttiin).
- Osaat tehdä Abitti-järjestelmässä kuvankaappauksen tietokoneen näytöltä.
- Tiedät, miten näppäimistöllä kirjoitetaan @-merkki (tätä tarvitaan esim. harjoittelussa ja kurssikokeissa).

Apua Abitti-järjestelmän harjoitteluun:

- Boottausharjoittelua varten **voit lainata Abitti-muistitikkuja** koulun kirjastosta.
- Koulun TVT-pajassa (tarkista ajankohta) voit harjoitella Abitti-järjestelmää. Ota oma tietokone mukaan!

TÄRKEÄÄ: Pidä yhteystietosi ajan tasalla aikuislukion kansliassa; hanki myös wilma-tunnukset!

ILMOITTAUTUMISLOMAKKEEN TÄYTTÖOHJE:

1. sivu: * Täytä huolellisesti **ajantasaiset yhteystietosi**. On tärkeää, että koululla on aina ajantasaiset yhteystietosi. Mikäli osoitteesi ja/tai puhelinnumerosi muuttuu, **ilmoita välittömästi kansliaan**.

- Merkitse äidinkieleni (väestörekisterin mukaan).
- Laadi oma tutkintosuunnitelmasi koko tutkinnon osalta (*ei ole sitova*). Pohdi, miten hajautat tutkintosi – vai kirjoitatko kaiken kerralla. Vaikka suunnitelma ei ole sitova, tämä on kuitenkin tärkeä suunnitelma, jota voidaan tarvita ongelmatilanteissa! Merkitse myös, mitä olet jo aiemmin suorittanut.

2. sivu, sitova ilmoittautuminen – joka kirjoituskerta ilmoitauduttava erikseen:

- Täytä vielä kerran nimesi (myös kaikki etunimet).
- Laita rasti ruutuun sen mukaan aiotko suorittaa koko lukion päättötodistuksineen vai osallistutko kirjoituksiin ammatillisen tutkinnon pohjalta etkä saa lukion päättötodistusta.
- Valitse tutkintotyyppi: YO-tutkinto kesken, korottaja/täydentäjä, erillinen koe
- kokeet, jotka aiot tällä tutkintokerralla tehdä
- Valitse taso ja oppiaine. Pakollisista kokeista vähintään yhden tulee olla A-tason koe!
- Merkitse, onko koe tutkintosi pakollinen P vai ylimääräinen Y koe. Äidinkieli (tai suomi toisena kielenä) on kaikille pakollinen.
- Muista mainita lomakkeen vastaanottajalle, jos YTL on myöntänyt sinulle aiemmin erityisjärjestelyjä.

KEVÄÄN 2019 KOEPÄIVÄT > MERKITSE MUISTIIN!

Varmista ennen ilmoittautumista, että saat esim. työpaikalta vapaata koepäiviksi. **Varaa koepäivänä kunnolla aikaa, sillä kokeiden alku saattaa viivästyä eri syistä.** Paikalla koepäivinä tulee olla **klo 8.** ja kokeet päättyvät riippuen aloitusajankohdasta normaalisti noin klo 15-15.20. Tekniset ongelmat saattavat aiheuttaa lopetusajankohtaan muutoksia.

Muistathan merkityksesi päivämääriä itsellesi muistiin, että **ruotsi on toinen kotimainen kieli.**

Kaikki kokeet ovat digitaalisia (sähköisiä) kokeita ja tarvitset oman kannattavan tietokoneen.

Koepäivät: <https://www.ylioppilastutkinto.fi/ylioppilastutkinto/koepaivat/kevaan-2019-koepaivat>

ti 12.3.	äidinkieli, lukutaidon koe suomi toisena kielenä –koe (s2)
to 14.3.	vieras kieli, lyhyt (C) oppimäärä <i>englanti</i> <i>ranska</i> <i>espanja</i> <i>saksa</i> <i>venäjä</i> <i>italia</i> <i>portugali</i> <i>latina</i> <i>saame</i>
pe 15.3.	reaali: psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia
ma 18.3.	toinen kotimainen kieli (ruotsi), pitkä (A) ja keskipitkä (B) oppimäärä
ke 20.3.	vieras kieli, pitkä (A) oppimäärä <i>englanti</i> <i>ranska</i> <i>espanja</i> <i>saksa</i> <i>venäjä</i>
pe 22.3.	äidinkieli, kirjoitustaidon koe
ma 25.3.	saamen äidinkielen koe
ti 26.3.	matematiikka , pitkä (M) ja lyhyt (N) oppimäärä
to 28.3.	reaali: uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto

